

Sajtóközlemény

A Szerb Országos Önkormányzata megvalósította a Magyarország Kormánya által támogatott, a „A Baranya megyei Majs községben található szerb ortodox templom felújítása, freskóinak feltárása és megóvási munkálatai” című, NEMZ-N-19-0025 azonosító számú projektjét.

1778-ban Kirilovity Szofronije budai püspök Mária Teréziához fordult a majsai, a sároki és a nagybudméri templomok felépítésének engedélyezése ügyében. Az uralkodónő, miután meggyőződött a pénzügyi feltételek meglétéről, engedélyezte az építkezést. 1783 októberében már fel is szentelték a templom oltárait.

1806-ban elkészültek az ikonosztáz képei és szintén a Jakov Nedić és Stojan Nedić festők nevével szignált berendezés is.

A templom védőszentje Szent Paraszkéva.

A felépítése óta a templom több felújításon esett át. A kétállásos tetőszerkezet egyik főállásának oszlop letámasztásába vésett „A 1870” ácsmesteri jegy szerint a tetőszerkezetet ekkor felújították, s ekkor a tető hajlásszögét is megváltoztatták, amire a torony keleti, tetőtérbe eső oldalfalán tetősík-váltásra utaló jelekből következtetni. A korábbi tetőhajlásszög kevésbé volt meredek, s feltételezhetően ekkor változtattak a hajlásszögön, meredekebbé téve azt. 1882-ben a templomon ismét nagyobb felújítást végeztek. Ekkor készült a máig jellegzetes toronysisak. Az 1896-os évben jelentős belső felújításon esett át a templom. Ebben az évben Demeter Ferdinánd pécsi festő javításokat végzett elődei képein. Itt található a baranyai szerb templomok közül a leggazdagabb falkép kompozíció. A képek festési stílusa szokatlan, egyediségüket növeli az is, hogy az eddig ismeretlen alkotó, a munkájában kiválóan ötvözte a keleti és nyugati keresztény hagyományokat. 1984-ben a templom külső felújításon esett át és ez évben műemléki védelem alá is került. 2000 után elkészült a tetőszék és a héjazat, valamint a toronysisak javítása, a szerkezeti problémákat orvosolták, megoldották az épület körül a csapadékvíz elvezetését, drénezés készült, és kijavították az ablakokat. 2005 után került sor ismét a külső vakolásra. A déli oldalon a meglévőt teljesen leverték, az északi oldalon csak javították a cementes vakolatot.

A Lángi József által 2000-ben készített kutatási dokumentáció szerint a templom valószínűleg a 18. század második felében épült egy kisebb fatemplom helyén. Jelenlegi formáját legalább két építési periódusban nyerte el. Falképei három korszak, három különböző színvonalon dolgozó mester alkotásaiként jöttek létre. A templom lassú romlása az 1920-as években indult meg, miután a szerb lakosság jelentős részét kitelepítették. 2006-ban hatósági határozat engedélyezte a falképek restaurálását.

2019-ben a Szerb Országos Önkormányzat a restaurálási munkálatokra több cégtől is kért árajánlatot, végül Lángi József Úr cégére esett a választás. A nem megfelelő időjárási körülmények, a covid és egyéb betegség okozta késedelmet leszámítva, többek között a helyismeret miatt is, nagyon jó döntésnek bizonyult a kivitelező választása.

A majsai szerb templom legfőbb műemléki értéke egyrészt az épületszerkezetben, de még inkább a kifestésében, annak is a szentélyt és a diadalívet borító részében rejlik. A mester keze nyomán fontos történelmi jelentőségű, páratlan szépségű és értékű, 250 éves ikonok tárultak fel a falakon.

A projekt megvalósítását Magyarország Kormánya 10.000.000 forinttal támogatta.

KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2019.